

ŠTEVILKA: 024/2/2019/582

PREDSEDNIK VLADE RS
g. JANEZ JANŠA
KABINET PREDSEDNIKA VLADE
GREGORČIČEVA 20-25
1000 LJUBLJANA
Gp.kpv@gov.si

Datum: 30.12.2020

Spoštovani predsednik Vlade RS gospod Janez Janša,

7. julija 2020 smo vas zaprosili za pogovor o težavah, s katerimi se v PSCN srečujemo pri svojem delu, in o nadaljnji usmeritvi našega delovanja.

Ob tem naj še enkrat poudarimo, da je PSCN pravzaprav organ Civilne družbe, ki ga je ustanovila vlada z namenom, da tekoče spremlja potek Projekta graditve železniške povezave Divača – Koper (Projekt 2TDK) in o tem poroča na eni strani direktno vladi in na drugi strokovni in drugi javnosti. Očitno je torej, da je preko njega hotela imeti vlada kanal za hitre in neposredne informacije o poteku projekta, ki bi ji v nekaterih primerih, ko gre za strokovno presojo, omogočale tudi nekakšno »drugo mnenje«. Prav zato je v PSCN imenovala predvsem strokovnjake s področja gradbeništva, transporta in organizacije projektov.

Po drugi strani pa je prioriteta naloga PSCN, da s pravočasnimi in korektnimi informacijami strokovni in drugi javnosti v tej javnosti ustvarja zaupanje v potek projekta in posledično v korektnost njegovih izvajalcev in financerjev, v zadnji fazi tudi vlade. V demokratični družbi se nam zdi ta naloga ključnega pomena, toliko bolj, ker je projekt že od vsega začetka obremenjen z javnim nezaupanjem.

Pravočasno pridobivanje celovitih in verodostojnih informacij je zato ključnega pomena, da bi lahko v PSCN opravljali naloge, ki so nam bile zaupane z ustanovitvijo. Žal pa smo že v obdobju prejšnje vlade imeli pri svojem delu precejšnje težave. Čeprav smo s svojim delom dokazali strokovnost in pripravljenost za korektno sodelovanje, sta nam MZI in pod njegovim vplivom investitor vse bolj zapirala pravočasen dostop do relevantnih informacij. To nezaupanje do PSCN ni moglo voditi drugam kot v povratno nezaupanje do dela MZI in investitorja, vse bolj pa tudi v nezaupanje kritične javnosti do projekta in vlade.

V PSCN smo verjeli, da bo z novo vlado prišlo do boljšega, bolj korektnega sodelovanja in odprave blokade informacij. O celotni situaciji smo korektno informirali novega ministra za infrastrukturo g. Vrtočca in dobili zagotovila, da se bo to uredilo. Namesto tega smo prejeli nekakšno strokovno mnenje vladne Službe za zakonodajo, ki nam pravočasen dostop do ključnih informacij, če ga prav razumemo, (skoraj) povsem zapira. Če se bo to udejanjilo v odnosu MZI in 2TDK do PSCN, bo to praktično

onemogočilo PSCN, da korektno in v polni meri opravlja svoje naloge. To hkrati razumemo kot poskus popolnega izločanja in izničenja družbenega nadzora nad potekom javnega projekta, kar je v nasprotju z duhom in črko naše zakonodaje, predvsem pa tudi z našim ustanovnim aktom.

Živimo v družbi, ki so jo mednarodne analize postavile v sam vrh zaznane koruptivnosti. Večino te korupcije se dogaja v poslih podjetij z vlado (javni razpisi, veliki investicijski projekti). Izločitev PSCN iz toka informacij o financiranju in poteku Projekta 2TDK torej sama po sebi poraja povratno nezaupanje v način financiranja in izvajanja, toliko bolj, ker strokovnjaki za ta vprašanja opozarjajo na pogosto nenačelno povezavo »načrtovalske stroke, izvajalcev in dela politike«.

V PSCN smo prepričani, da je še čas, da se ponovno začne oblikovati medsebojno zaupanje, seveda pod pogojem, da se PSCN s polno odgovornostjo in strokovnostjo vključi v pretok informacij o ključnih odločitvah. Obenem smo prepričani, da tega problema ni več mogoče rešiti zgolj na relaciji »MZI – Investitor – PSCN«, zato se nam zdi nujen pogovor na ravni kabineta vlade oz. z Vami, g. Predsednik. Če do takega razgovora ne bo prišlo in če se bo stanje še naprej poslabševalo, bo to nedvomno vodilo v naraščanje medsebojnega nezaupanja in nezaupanja celotne javnosti ter do novih zapletov, podobnih tistim z referendumoma ob zastavitvi Projekta 2TDK.

PSCN je doslej s svojim delom neprestano dokazoval, da ni ideološko obremenjen, da je v strokovnih razpravah pripravljen in sposoben delovati konstruktivno in v interesu Slovenije, ki to progo potrebuje čimprej. Toda obenem smo trdno prepričani, da mora projekt potekati transparentno in gospodarno. V vsem času našega delovanja se je večina naših opozoril in iz njih izhajajočih predlogov izkazala za strokovno upravičena. Naj opozorimo samo na največje napake pri dosedanjem poteku projekta:

- Ni bila opravljena evalvacija vseh študij. Če bi bila ta pravočasno opravljena, kot je predlagal PSCN, ne bi bilo sedanjih zapletov z aneksi za gradnjo dostopnih cest.
- Ni bila strokovno preverjena (in po potrebi korigirana) pogodba za izdelavo IP, čeprav celoten postopek sklenitve pogodbe in njene realizacije kaže vse elemente visokega korupcijskega tveganja.
- MZI se kljub našim opozorilom ni odločilo za neodvisno strokovno revizijo IP, za katerega avtor ne sprejema odgovornosti, brez njega pa ni mogoče smotrno izvajati projekta; ker sedanji IP, ki je strokovno nesprejemljiv, omogoča (oz. vodi v) negospodarno izvedbo projekta, s tem MZI prevzema vso odgovornost za izvedbo projekta.

To so samo nekateri najbolj eklatantni primeri, v katerih so bile kljub opozorilom strokovnjakov sprejete napačne odločitve, še zdaleč pa niso edini.

Spoštovani g. Predsednik,

verjamemo, da smo s temi informacijami utemeljili naš predlog za nujen neposredni sestanek oz. vaš razgovor s PSCN ali vsaj njegovim vodstvom. PSCN je namreč neposredno »organ« vlade, saj ga je imenovala vlada, ne MZI, za svoje delo pa odgovoren predvsem civilni družbi, ki naj bi imela preko njega uvid v ta trenutek največji slovenski investicijski projekt, financiran z javnimi sredstvi.

Pričakujemo vaš pisni odgovor.

S spoštovanjem in pozdravi.

Jadran Bajec

Predsednik Projektnega sveta za civilni nadzor nad projektom Drugi tir Divača - Koper

